

แผนการนิเทศการพยาบาล

แผนการนิเทศเรื่อง   การดูแลคนไข้ทางท่อช่วยหายใจแบบเปิด

ผู้นิเทศ .....ตำแหน่ง .....

ผู้รับการนิเทศ ..... ตำแหน่ง ..... อายุงาน ..... ปี

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

1. เพื่อประเมิน และควบคุมการปฏิบัติการพยาบาล ให้เป็นไปในแนวทางที่กำหนด
2. ให้ความช่วยเหลือ หรือช่วยแก้ไขปัญหาการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการบริการ
3. ให้กำลังใจ และสร้างความมั่นใจแก่ผู้บุคลากรผู้ปฏิบัติ

สถานที่นิเทศ   หอผู้ป่วย.....งานบริการพยาบาล   โรงพยาบาลศรีนครินทร์

วัน เดือน ปี ..... เวลา ..... น.

เหตุผลการนิเทศ   เพื่อควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการดูแลคนไข้ เพื่อการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อในหน่วยงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานคู่มือการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อขององค์กร

แนวทางการนิเทศ

1. การสร้างสัมพันธภาพ และการบอกวัตถุประสงค์ของการนิเทศ
2. สังเกตขั้นตอนการปฏิบัติการการดูแลคนไข้ทางท่อช่วยหายใจแบบเปิด การเตรียมอุปกรณ์ การแจ้งผู้ป่วย และการบันทึกข้อมูล
3. การให้คำชมเชยในขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ถูกต้อง และให้คำแนะนำ หรือชี้แนะในขั้นตอนที่ปฏิบัติยังไม่ถูกต้อง
4. การสรุปและประเมินผล

แผนการนิเทศการดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิด

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	วิธีนิเทศ	เกณฑ์การประเมินผล	การประเมินผล
	<p>บทนำ</p> <p>การดูดเสมหะ หมายถึง การใช้สายยางดูดเสมหะซึ่งปราศจากเชื้อผ่านเข้าทางปาก จมูก หรืออุปกรณ์ที่ใส่เข้าไปในหลอดลม เช่น Endotracheal, Tracheostomy tube เป็นต้น เพื่อนำเสมหะออกจากทางเดินหายใจ เนื่องจากผู้ป่วยไอขับเสมหะออกเองไม่ได้ หรือการเก็บเสมหะเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ</p>			
	<p>การดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิดเป็นการใช้สายดูดเสมหะที่ปลอดเชื้อ ผ่านท่อช่วยหายใจเพื่อดูดเสมหะที่คั่งค้างออกจากทางเดินหายใจ ช่วยให้ทางเดินหายใจโล่ง</p>	<p>สร้างสัมพันธภาพ โดยกล่าวทักทาย พูดคุยเป็นกันเอง</p>		<p>การสอบถาม</p>
<p>-เพื่อให้ผู้รับการนิเทศสามารถบอกวัตถุประสงค์ของการดูดเสมหะแบบเปิดได้</p>	<p>วัตถุประสงค์ของการดูดเสมหะแบบเปิด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อช่วยขจัดเสมหะทำให้ทางเดินหายใจโล่ง 2. เพื่อป้องกันการอุดตันทางเดินหายใจ 3. เพื่อป้องกันหรือลดการติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจ 4. เพื่อส่งเสมหะตรวจเพาะเชื้อ 	<p>สอบถามวัตถุประสงค์ของการดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิด</p>	<p>-ผู้รับการนิเทศบอกวัตถุประสงค์ของการดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิด</p>	<p>การสอบถาม</p>
<p>บอกข้อบ่งชี้ของการดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิด</p>	<p>ข้อบ่งชี้การดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิด</p> <p>ผู้ป่วยหายใจมีเสียงเสมหะ ผู้ป่วยหายใจหอบ หายใจลำบาก ใช้แรงในการหายใจมากขึ้น ผู้ป่วยไอบ่อยมีเสียงเสมหะ ผู้ป่วยร้องขอให้ดูดเสมหะ และดูดก่อนให้อาหารทางสายยางหรือก่อนถอดท่อหายใจโดยต้องทำก่อน deflate balloon</p>	<p>สอบถามข้อบ่งชี้ของการดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิด</p>	<p>-ผู้รับการนิเทศบอกข้อบ่งชี้ของการดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิดได้ถูกต้องครบถ้วน</p>	<p>-การสอบถาม</p>

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	วิธีนิเทศ	เกณฑ์การประเมินผล	การประเมินผล
บอกวิธีการดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจแบบเปิดได้	<p>ขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 เครื่องดูดเสมหะชนิดปรับแรงดันได้ 1.2 สายดูดเสมหะปลอดเชื้อ สายดูดเสมหะขนาดที่เหมาะสมในรายที่ใส่ท่อช่วยหายใจ ขนาดสายไม่ควรเกิน 1/2 ของขนาดท่อช่วยหายใจ สายดูดเสมหะควรมีรูที่ตรงปลายและด้านข้าง <ul style="list-style-type: none"> * ทารก (neonatal) ขนาดเบอร์ 5-6 Fr * เด็กเล็ก-เด็กโต (infants-children) ขนาดเบอร์ 6-10 Fr * วัยรุ่น-ผู้ใหญ่ (adolescents-adult) ขนาดเบอร์ 10-16Fr 1.3 self inflating with reservoir bag (AMBU) ต่อออกซิเจน 100% 1.4 ถุงมือปราศจากเชื้อ ถุงมือสะอาด ผ้าปิดปากปิดจมูก และแว่นตา 1.3 ฟัง (stethoscope) 1.4 เครื่องวัดความอิ่มตัวของออกซิเจน (pulse oximeter) 2. ระบุผู้ป่วย 3. แจ้งผู้ป่วยและอธิบายให้ผู้ป่วยทราบ 4. ประเมินอาการ การหายใจ เสียงหายใจ 5. จัดทำให้ผู้ป่วยอยู่ในท่าที่เหมาะสม <ol style="list-style-type: none"> 5.1 ผู้ป่วยรู้สึกดี จัดท่านอนหงาย ศีรษะสูงปาน 30-40 องศา (semi-fowler's position) 5.2 ผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว ให้นอนตะแคง (lateral position) 6. ล้างมือให้สะอาดเช็ดให้แห้งหรือใช้ waterless 20-30 วินาที 			

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	วิธีนิเทศ	เกณฑ์การประเมินผล	การประเมินผล
	<p>7. ผูกผ้าปิดปากปิดจมูก</p> <p>8. สวมถุงมือปลอดเชื้อ จับสายดูดเสมหะต่อเข้ากับหัวต่อเครื่องดูดเสมหะ</p> <p>9. เปิดเครื่องดูดเสมหะ ปรับแรงดันให้เหมาะสม ดังนี้</p> <p>9.1 ทารก (neonatal) 60-80 มิลลิเมตรปรอท</p> <p>9.2 เด็กเล็ก-เด็กโต (infants-children) 80-100 มิลลิเมตรปรอท</p> <p>9.3 วัยรุ่น-ผู้ใหญ่ (adolescents-adult) 80-120 มิลลิเมตรปรอท</p> <p>10. การดูดเสมหะทางท่อช่วยหายใจ</p> <p>10.1 ให้ออกซิเจนความเข้มข้นสูง (hyperoxygenate) ทางเครื่องช่วยหายใจจากเดิมที่เคยได้รับนาน 1-2 นาที หรือป๊อบ self inflating with reservoir bag (AMBU) ต่อออกซิเจน 100% ป๊อบ 3-6 ครั้งก่อนดูดเสมหะ</p> <p>10.2 ปลดข้อต่อออกซิเจนหรือเครื่องช่วยหายใจออกจาก endotracheal tube และเช็ดข้อต่อด้วยสีซูป แอลกอฮอล์ 70%</p> <p>10.3 ค่อยๆ ใส่สายดูดเสมหะลงในท่อช่วยหายใจอย่างนุ่มนวลโดยไม่ดูดเสมหะเมื่อสายลงถึงทางแยก หลอดลมใหญ่ให้ดึงกลับประมาณ 0.5-1 ซม. และดูดเสมหะพร้อมกับดึงสายดูดเสมหะขึ้นเรื่อยๆ</p> <p>11. ควรใช้เวลาในการดูดเสมหะ ดังนี้</p> <p>11.1 ทารก (neonatal) ไม่เกิน 5 วินาที</p> <p>11.2 เด็ก-วัยรุ่น (children-adolescents) ไม่เกิน 10 วินาที</p>			

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	วิธีนิเทศ	เกณฑ์การประเมินผล	การประเมินผล
	<p>11.3 ผู้ใหญ่ (adult) ไม่เกิน 10-15 วินาที</p> <p>12. หากต้องการดูดเสมหะซ้ำควรปฏิบัติดังนี้</p> <p>12.1 ให้ผู้ป่วยได้พักหายใจประมาณ 3-5 ครั้ง</p> <p>12.2 ให้ออกซิเจนระหว่างพัก (กรณีผู้ป่วยที่ได้ออกซิเจนอยู่เดิม)</p> <p>12.3 ในแต่ละรอบไม่ควรดูดเสมหะเกิน 3 ครั้งหรือเกิน 5 นาที</p> <p>13. ให้ออกซิเจน100%ไม่น้อยกว่า 30-60 วินาที หลังดูดเสมหะทุกครั้ง</p> <p>14. ภายหลังดูดเสมหะในปากให้ปลดสายดูดเสมหะและถอดถุงมือในขามรูปไต</p> <p>15. ดูแลให้ผู้ป่วยนอนในท่าที่สบาย</p> <p>16. ปิดเครื่องดูดเสมหะ ถอดแว่นตาและผ้าปิดปากปิดจมูกล้างมือให้สะอาดหรือใช้ waterless 20-30 วินาที</p> <p>17. ประเมินอาการ การหายใจ เสียงหายใจและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นหลังดูดเสมหะ เช่นhypoxia, hypoxemia, arrhythmia, hypotention, bronchospasm เป็นต้น</p> <p>18. กรณีที่ผู้ป่วยรู้สึก สอบถามอาการผู้ป่วยและแจ้งให้ผู้ป่วยทราบว่ากิจกรรมสิ้นสุด</p> <p>19. บันทึกจำนวน ลักษณะ สี กลิ่นของเสมหะและอาการของผู้ป่วยในแบบบันทึกทางการพยาบาล</p>			

จุดเด่นของผู้รับการนิเทศ .....

โอกาสพัฒนาของผู้รับการนิเทศ .....

ลงชื่อผู้รับการนิเทศ ..... วันที่..... เวลา .....

ลงชื่อผู้นิเทศ ..... วันที่..... เวลา .....

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา บุญจันทร์ และคณะ. (2556). **คู่มือการปฏิบัติการพยาบาล เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ขอนแก่น: งานบริการพยาบาล โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Frota PO, Rolan Loureiro DM, Ferreira MA. (2013). Knowledge about endotracheal suctioning on the part of intensive care nursing professionals: a descriptive study. **Online brazilian. J Nurs, 12(2)**, 546–554.
- Maggiore MS, Lellouche F, Pignataro C, et al. (2013). Decreasing the adverse effects of endotracheal suctioning during mechanical ventilation by changing practice. **Respir Care, 58(10)**, 1588–1597.
- Overend JT, Anderson MC, Brooks D, et al. (2009). Updating the evidence base for suctioning adult patients: a systematic review. **Can Respir J., 16(3)**, e6–e17.
- Pinto HJ, D'silva F, Sanil TS. (2020). Knowledge and Practices of Endotracheal Suctioning amongst Nursing Professionals: A Systematic Review. **Indian J Crit Care Med, 24(1)**, 23–32.